

Šiame numeryje skaitykite

2 psl.

Ugdyti nuo praktikos iki tolimesnės karjeros — toks „Žemaitijos pieno“ nusiteikimas

3 psl.

Profesionaliausios melžėjos — iš ūkių, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pienu“

4-5 psl.

Jiems lapkritis — neeilinių gimtadienių mėnuo

5 psl.

Nelaimėje pasijuto ne vieni

Toliau tęsiama antroklėlių mokymo plaukti socialinė akcija

6 psl.

Ar „pasagų medis“ neša laimę sodybai?

7 psl.

„Šilutės Rambynui“ pirmajam Lietuvoje suteikta teisė savo produktus ženklinti „Ohne GenTechnik“ ženklų

8 psl.

„Žemaitijos pieno“ valdyba sveikina

Leidžia Lietuvos pieno ūkių asociacija kartą per mėnesį, nuo 1995 09 23.

Pienininkystė

Tūkstančių žodžių nenuveiksi tiek, kiek vienu geru darbu.

2017 11 24, Nr. 11 (241)

Rožiniai šienainio rulonai ragina moteris tikrintis dėl krūties vėžio

Aida ir Darius Jakštaičiai, išgydami rožinę plėvelę šienainio rulonams sukti, prisideda prie akcijos „Nedelsk“.

Jau prieš trejetą metų Tauragės rajono Žygaičių seniūnijos Putokšlių kaimo ūkininko Dariaus Jakštaičio laukuose buvo galima išvysti naują — rožinės spalvos rulonus. Šios neįprastos plėvelės — projekto „Nedelsk“, raginančio moteris nemokamai išsitiirti dėl krūties vėžio, simbolis.

Algirdas Dačkevičius

„Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Karolina Kulvie-

tienė pastebėjo, jog Tauragės rajone iš ūkininkų, bendradarbiaujančių su žemaičių pieno perdirbimo įmone, Aida ir Darius Jakštaičiai yra vieninteliai, solidarizuojan-

tys su projektu „Nedelsk“.

Pasak Dariaus, rožinės spalvos plėvelės kainuoja brangiau negu įprastinės baltos, tačiau ūkininkas suvokia, jog už gautas lėšas po Lietuvos miestus ir kaimus gali važinėti „Rožinio kaspino“ autobusėlis, kuriame moteris turi galimybę nemokamai išsitiirti dėl krūties vėžio.

(Nukelta į 2 psl.)

SVEIKINAME

geriausius spalio mėnesio ūkininkus pagal pieno kokybę ir produktyvumą:

Pirmoje grupėje

Stanislovas Rupšys — Laukuvos mstl., Laukuvos sen., Šilalės r. (per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)
Prekinio pieno kiekis iš vienos karvės vidutiniškai per spalį — 19 kg
Vidutinis prekinio pieno kiekis iš visų karvių per 2016 metus — 7046 kg

Antroje grupėje

Oksana Adomavičienė — Pabalvės k., Tryškių sen., Telšių r. (per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)
Prekinio pieno kiekis iš vienos karvės vidutiniškai per spalį — 13 kg
Vidutinis prekinio pieno kiekis iš visų karvių per 2016 metus — 6231 kg

Trečioje grupėje

Rasa Narkienė — Milašaičių k., Stalgėnų sen., Plungės r. (per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Prekinio pieno kiekis iš vienos karvės vidutiniškai per spalį — 14 kg
Vidutinis prekinio pieno kiekis iš visų karvių per 2016 metus — 4795 kg

Ketvirtoje grupėje

Darius Jakštaitis — Putokšlių k., Žygaičių sen., Tauragės r. (per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)
Prekinio pieno kiekis iš vienos karvės vidutiniškai per spalį — 19 kg
Vidutinis prekinio pieno kiekis iš visų karvių per 2016 metus — 6673 kg

Penktoje grupėje

Virginija Macijauskienė — Šyšių k., Kintų sen., Šilutės r. (per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)
Prekinio pieno kiekis iš vienos karvės vidutiniškai per spalį — 13 kg
Vidutinis prekinio pieno kiekis iš visų karvių per 2016 metus — 4741 kg

Geriausio ekologiško pieno gamintojas

Pranciškus Razutis — Balsėnų k., Veiviržėnų sen., Klaipėdos r. (per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Prekinio pieno kiekis iš vienos karvės vidutiniškai per spalį — 17 kg
Vidutinis prekinio pieno kiekis iš visų karvių per 2016 metus — 6573 kg

Apie pieno sektoriaus būklę Europoje ir Lietuvoje

Eil. Nr.	ES valstybė narė	PVM tarifai		Faktiniai supirkto pieno rodikliai (2017 m. sausis-rugsėjis, vidurkis)		Vidutiniškai nupirktas pieno iš vienos karvės per metus (kg/metai)	Karvių skaičius tūkstančiais vienetų
		pieno produktams (%)	perkama m žaliaviniam pienui (%)	Riebumas (proc.)	Baltymingumas (proc.)	(Pagal Eurostat duomenis)**	(pagal Eurostat duomenis)**
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Estija	20	20	3,90	3,37	8310	86
2	Italija (*standartinis 10%, o 8,8% kompensuoja valstybė)	4	*1,2	3,75	3,43	5230	2060
3	Jungtinė Karalystė	0	0	4,06	3,28	7574	1920
4	Latvija	21	21	4,08	3,34	5286	154
5	Lietuva	21	21	4,15	3,30	4942	286
6	Lenkija	5 ir 8	5	4,02	3,29	5150	2161
7	Nyderlandai (Olandija)	6	6	4,34	3,54	7985	1794
8	Prancūzija	5,5	5,5	3,97	3,22	6816	3630
9	Vokietija	7	7	4,06	3,42	7580	4218

**pastaba: 2016 metų Eurostat duomenys.

Lietuvos baziniai pieno riebumo ir baltymingumo rodikliai nustatyti 1998 m. ir galioja iki šiol: riebumas 3,4 (proc.), baltymingumas 3,00 (proc.)

Ugdyti nuo praktikos iki tolimesnės karjeros — toks „Žemaitijos pieno“ nusiteikimas

Neseniai Kauno „Žalgirio“ arenoje Kauno technologijos universitetas surengė „WANTED“ karjeros dienas.

Tai didžiausia Baltijos šalyse studentų ir įmonių atstovų karjeros kontaktų mugė, kurioje dalyvavo daugiau nei 9 tūkst. šios ir kitų

Kauno aukštųjų mokyklų studentų, absolventų, moksleivių, taip pat daugiau nei 130 įmonių. Tryliketus metus organizuojamas

renginys daugybei studentų ir absolventų padėjo sėkmingai žengti į darbo rinką, o įmonių ir organizacijų atstovams rasti gabiausius ir perspektyviausius ateities darbuotojus.

Šiame renginyje su savo stendu dalyvavo ir „Žemaitijos pieno“ atstovai — gamybos direktorius Ramūnas Dargis, Personalo ir teisės direktorė Samanta Jasiūnaitė, mokymų vadybininkė Kristina Sutkienė, atrankų vadybininkė Justė Grybinaitė ir nuo ankstesnės karjeros dienos užmegztų kontaktų savo darbinį kelią įmonėje pradėję technologas Domijonas Gedaminkas bei jaunesnysis technologas Paulius Rupeikis. Jų gyvas žodis buvo labai paveikus jaunimui, pageidaujantiui atlikti praktiką, o vėliau galbūt tęsti savo tolimesnę karjerą „Žemaitijos piene“. Prie jaunųjų pašnekovų prisijungę įmonės darbuotojai taip pat labai nuoširdžiai ir dalykiškai bendravo su studentais.

Prie „Žemaitijos pieno“ stendo jaunimas buvo vaišinamas sūriu DŽIUGAS, kefyro kokteiliais. Netrūko ir reprezentacinės medžiagos: sąsiuvinų, skraju-

čių, firminių tušinukų. Daug kas užpildė specialias anketas apie pageidavimą įmonėje vasarą pasidaryti ar atlikti praktiką.

Karjeros dienose žinomas mokslininkas, išugdęs ne vieną pieno pramonės specialistų kartą, Aloyzas Gudonis pristatė savo naują knygą „Pieno gaminių technologija“, kurios leidybą parėmė „Žemaitijos pienas“. Knyga buvo įteikta maisto technologijų studentams, dirbantiems „Žemaitijos piene“.

Renginio metu veikė Karjeros erdvė, Pranešimų erdvė, Inovacijų alėja, o „Small talks“ erdvėje dalyvavo įmonės Personalo ir teisės direktorė Samanta Jasiūnaitė, perskaičiusi pranešimą „Šiuolaikiniai talentai“. Taip pat vyko įdomios diskusijos su didžiųjų Lietuvos įmonių vadovais ir atstovais.

Renginio uždaryme pasirodė, kaip įvardijo organizatoriai, socialinis „alchemikas“, švietėjas, visuomeninių procesų tyrinėtojas, socialinių iniciatyvų aktyvistas, dainų autorius ir atlikėjas Jurgis Didžiulis, kuris vedė interaktyvų pranešimą tema „Kaip savo mėgstamą veiklą paversti verslu?“

Karjeros dienose dalyvavo „Žemaitijos pieno“ atstovai.

Rožiniai šienainio rulonai ragina moteris tikrintis dėl krūties vėžio

(Atkelta iš 1 psl.)

Tyrimai rodo, jog daugumai tai būna pirmoji profesionali konsultacija. Statistika užfiksavo, kad 2003-2015 metais projektas „Nedelsk“ nemokamai dėl krūties vėžio patikrino beveik 100 tūkst. moterų, iš kurių 951 diagnozuotas vėžinis susirgimas ir pradėtas gydymas. Vadinas, pastarųjų trejų metų ūkininkų Aidos ir Dariaus įnašo dalelė prisidėjo prie kilnios misijos, už kurią turi būti dėkingos Lietuvos moterys.

Pasak Dariaus, kitokia plėvelės spalva pasitarnauja ir ūkiniams tikslams. Pavyzdžiui, į rožinę plėvelę buvo sukama vienmečių pievų ir pirmojo atolo žolė. Tai vėliau leidžia, atsižvelgiant į žolės vitaminingumą, tiksliai subalansuoti šėrimą ne tik piendavėms, bet ir kitiems gyvuliams.

K.Kulvietienė pasidžiaugė, jog Jakštaičiai darbštūs ir atsakingi ūkininkai. Jie vieni pirmųjų šiame krašte pradėjo dalyvauti kasdienėje pieno mėginių atrinkimo tvarkoje.

Karvių banda — produktyvi: iš piendavių vidutiniškai per metus melžiama po 8 tūkst. kilogramų pieno. Jo riebumas ir baltymingumas — irgi aukšti. Už tai „Žemaitijos pieno“ bendrovė moka piniginių priedų.

Sutuoktinių ryžtas ūkininkauti buvo didžiulis: prieš 21-erius metus jie įsigijo seną sodybą kaime, iš kurios šiuo metu belikusi tik vasarinė virtuvė. Iškilio naujas gyvenamasis namas, o fermas, gausėjant gyvuliams, teko didinti, jas suglaudžiant po vienu stogu. Prie karvių melžimo pluša drauge, o sunkesnius žemės ūkio darbus padeda nudirbti ūkininko draugai Darius ir Antanas. Jie pieną irgi tiekia „Žemaitijos pieno“ bendrovei. Be to, abu Dariai — jau nuo vaikystės kuo puikiausiai sutaria.

Ūkiui sustiprėti leido europinė parama. Dalyvauta Pieno ir Nitratų direktyvų programose, Žemės ūkio valdų modernizavimo programoje. Ūkininkai — patikimi „Žemaitijos pieno“ partneriai. Už puikius re-

zultatus jie skatinami. Jakštaičiai kviečiami į geriausių ūkininkų šventes Klaipėdoje. Už 2014-uosius metus jie buvo apdovanoti kaip pasiekę didžiausią karvių bandos produktyvumą, o už 2015-uosius pelnė prizą pagal visus pienininkystės ūkio vertinimo kriterijus. Gražių sumanymų, siekdamie ferme modernumo, sutuoktiniai brandina ir ateičiai.

Darius pasidžiaugė, kad šiais nelengvais metais pavyko laiku baigti šienapjūtę, nukulti grūdus ir į tranšėją suslėgti kukurūzų silosą. Šerdami visaverčiais pašarais, dar prie jų pridėdami mineralinių priedų, jie tiekia „Žemaitijos pieno“ bendrovei aukštos kokybės pieną.

Šeima užaugino dukrą Karoliną, kuri šiuo metu žengia į 11 klasę. Mergina labiausiai linkusi į tiksluosius mokslus, o kokią specialybę rinksis, baigusi mokyklą, dar neaišku.

Netoli sodybos savo vandenį neša upelė Putokšlė. Nuo jos ir kaimas vardą gavo. Per upelės krantus vanduo ypač putojo

šiais lietingais metais, o ūkininkų kiemui jokios darganos negresia. Jis tvarkingai iki ūkininkų pastatų išgrįstas trinkelėmis.

Trinkelėmis grįstam kiemui ir prie ūkininkų pastatų jokios darganos negresia.

Jau iš tolo matyti rožiniai šienainio rulonai, liudijantys, jog ūkininkai dalyvauja kilnioje akcijoje.

Profesionaliausios melžėjos — iš ūkių, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pienu“

Neseniai Radviliškio rajono Grinkiškio seniūnijoje, Sauliaus Gaidžiūno pieno ūkyje, įvyko konkursas „Geriausios melžėjos 2017“, kuriame dėl geriausios melžėjos titulo varžėsi septynios dalyvės. Tarp jų dvi konkursantės buvo iš ūkių, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pienu“. Tai Laima Navickienė, atstovaujanti savo pieno ūkiui ir Daiva Štaruolytė — Sidabravo žemės ūkio bendrovei.

Melžėjų teorines ir praktines žinias vertino respublikinė vertinimo komisija, vadovaujama Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos Josifo Taco Melžimo mokymo centro vadovo docento Sauliaus Tušo.

Pakalbintas S. Tušas pastebėjo, kad intensyvinant pieno ūkį, reikalingi kvalifikuoti darbuotojai, sugebantys aptarnauti naujausią sudėtingą techniką ir pagaminti aukštos kokybės pieną. Karvė užima svarbų vaidmenį pieno fermoje. Jos sveikata, pieno kiekis ir pieno kokybė labai daug priklauso nuo gerai veikiančios ir taisyklingai naudojamos melžimo technikos bei melžimo technologijos.

Komisijos pirmininkas ypač akcentavo, kad karvių melžimas yra vienas svarbiausių ir atsakingiausių darbų pieno fermose. Iš melžėjos daug reikalaujama, nes kiekviena jos klaida brangiai atsieina: netenkama pieno, o neretai ir gyvulio.

S. Tušas atkreipė dėmesį, jog sudėtinga šiuolaikinė melžimo technika ir pažangios technologijos reikalauja iš melžėjos, pieno fermos darbuotojo gero praktinio ir teorinio pasiruošimo. Melžėja yra

tarpininkas tarp melžimo įrangos ir karvės. Nuo to, kaip melžėja sugeba tuos du dalykus sureguliuoti, priklauso gyvulio sveikata, pirmilžis ir pieno kokybė. Todėl melžėja turi gerai žinoti melžimo sanitarinės reikalavimus, melžuoto veikimo principą ir jo sanitarinę priežiūrą, melžimo metu jausti gyvulio reakciją ir žinoti jo organizme vykstančius fiziologinius procesus. Tik tai žinant, galima optimaliai suderinti melžuoto darbą su karvės pieno atleidimu.

Pasak S. Tušo, naujos melžimo technikos atsiradimas ir jos taisyklingas naudojimas reikalauja iš pieno fermų darbuotojų vis naujų žinių. Todėl norint gaminti aukštos kokybės pieną, melžėjos ir fermų darbuotojai nuolat turi kelti kvalifikaciją. Melžėjų kvalifikacijai ir profesionalumui kelti pasirinkta varžytuvių (konkursų) forma, kaip viena plačiausiai apimančių melžėjas ir gyvulininkystės specialistus.

Komisijos pirmininkas pastebėjo, kad konkursas „Geriausios melžėjos“, arba melžėjų varžytuvės, vyksta nuo 2001 metų kasmet. Pagrindinis melžėjų varžytuvių (konkursų) tikslas — teorinių žinių gilinimas ir praktinių įgūdžių bei meistriškumo tobulinimas, kuris

reikalingas kasdieniame darbe. Aukštas meistriškumas — tai racionaliai organizuotų ir kokybiškai bei koordinuotai atliekamų operacijų visuma, padedanti kelti darbo našumą ir gerinti pieno kokybę, todėl melžėjų varžytuvės laikomos aukščiausia kvalifikacijos kėlimo mokykla.

Ir šiame konkurse melžėjos parodė savo teorines žinias bei praktinius karvių melžimo gebėjimus. Tradiciškai reikėjo kuo sėkmingiau įveikti šias rungtis: teorinio testo, melžuoto sanitarinio apdorojimo, sanitarinio pasiruošimo melžti, karvių melžimo, pieno švarumo vertinimo ir somatinių ląstelių nustatymo.

Pasitvirtino sena komisijos pirmininko tiesa: paprastai, kas geriausiai sprendžia teorines užduotis, tas ir tampa konkurso nugalėtoju. Į tokį titulą pirmiausia rimtą paraišką pateikė Laima Navickienė, iš teorinių rungtių vienintelė pelniusi aukščiausią balą — 20. Jos bičiulei Daivai Štaruolytei sekėsi kukliau — teorinės žinios įvertintos 16 balų. Laima lyderiaavo ir dar trijose rungtyse: somatinių ląstelių nustatymo, sanitarinio pasiruošimo, pieno kiekio ir švarumo, melžiant stovėjimo vietoje, vertinimo. Šiose rungtyse, atsilik-

Renginio dalyvius pasitiko stilizuota karvutė.

dama nuo lyderės vos pusę balo, puikiai pasirodė ir D. Štaruolytė.

Laima Navickienė — tokių varžytuvių veteranė. Šių metų konkursas jai — ketvirtasis. Prieš tai sekėsi irgi gerai: laimėta pamečiui antra, trečia ir pernai — vėl antra vietos. Tokie rezultatai nebyliai rodė, kad Laima artėja prie nugalėtojos titulo. Moteris juokavo, kad ankstesnėse varžytuvėse su ja mieliai da-

lyvaudavo ir moraliai palaikydavo sūnus Matas. „Dabar šešiolikametis palinko į agronomiją ir daugiausiai bendrauja su tėčiu“, — sakė Laima. Tačiau šiemet ir viena ūkio šeimininkė „nuskynė“ pergalės laurus. Nedaug nuo varžytuvių laimėtojos atsiliko jos kolegė D. Štaruolytė, pelniusi antrąją vietą.

Varžytuvių nugalėtoja ir prizininė, ūkio šeimininkai apdovano ti vertingomis rėmėjų dovanomis, jiems padėkos žodžių negailėjo Radviliškio rajono valdžios atstovai. Konkurso lyderės — L. Navickienė ir D. Štaruolytė — pasveikino Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorę Rigildą Baniienę, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkę Aldoną Krikščiūnienę ir įteikė joms atminimo dovanėlių.

Džiugu, kad melžėjų varžytuvėse atsiranda vis daugiau lyderių iš ūkių, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pienu“. Tai rodo, jog bendrovės partneriai — sąžiningi šeimininkai, kuriems pieno kokybė — įsisąmoninta sėkmingo ūkininkavimo būtinybė.

Laima Navickienė stengėsi kuo švariau išplauti melžtuvą.

Jau nuo konkurso pradžios būsimosios lyderės (iš kairės) Daiva Štaruolytė ir Laima Navickienė buvo puikiai nusiteikusios.

Konkurso dalyvės su vertinimo komisija, rėmėjais ir svečiais.

Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Baniienė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Aldona Krikščiūnienė su varžytuvių nugalėtoja (centre) Laima Navickiene.

Jie švenčia neeilinį gimtadienį!

60 metų gimtadienius švenčia **Aldona Jankauskienė** iš Šilutės, **Leonas Simonavičius** iš Skuodo rajono Mosėdžio seniūnijos Šauklių kaimo, **Zigmantas Šimkus**, gyvenantis Telšių rajone, Degaičių seniūnijoje, Pelių kaime ir **Martynas Krauleidis**, gyvenantis Šilutės rajone, Pagrynių kaime.

Lapkritį neeilinių gimtadienių sukaktis ir jubiliejus šventė keturi ūkininkai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

Jų pasveikinti atvyko Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Banienė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkai Valdas Adomaskas, Petras Kulvietis, Karolina Kulvietienė ir Jolanta Leikienė.

Lietuviškosios tundros pašonėje

Jeigu kas norėtų pamatyti prieš 26 tūkstančius metų slinkusio per mūsų šalį paskutinio ledyno pėdsakus, turėtų nuvykti į Skuodo rajono Salantų regioninį parką ir pasigėrėti Šauklių riedulynu-kadagynu, dar kitaip vadinamu lietuviškąja tundra. Jos pašonėje įsikūrę ūkininkauja Virgina ir Leonas Simonavičiai.

Jų karvutės irgi ganomos netoli šio kadagyno, beveik už trejeto kilometrų nuo sodybos. Simonavičiai — Skuodo krašto žmonės. Šaukliai — Virginos tėviškė, o Leonas irgi gyveno netoliese — Mosėdyje. Gyvenamasis namas — dar Virginos tėvėlių statytas. Jame užaugo ir Simonavičių atžalos — sūnus Andrius ir dukra Lina. Andrius jau apie dešimtmetį darbuojasi Norvegijoje. Ten netrukus žada vykti jo aplankyti tėvai. Ne tik sūnaus, bet ir anūkėlės Saulės pasiilgo. Tuo pačiu Leonas ir savo 60-ąjį gimtadienį svečioje šalyje atšvęs. „Dar nė karto Norvegijoje nebuvome, tai dabar pasitaikė gera proga“, — šypsodamasis kalbėjo sukaktuvininkas.

Dukra Lina nuo gimtojo krašto nenutolo. Sukūrusi šeimą su išrink-

tuoju Giedriumi, ji pagrįžo į Šauklus. Įsikūrė gretimais tėvų nusipirktose sodyboje ir ūkininkauja. Nors yra įgijusi net dvejetą aukštojo mokslo specialybių Aleksandro Stulginskio universitete — ekologiją ir žemėtvarką — darbas kaime jaunajai ūkininkei teikia malonumą. „Mieste irgi iš dangaus pyragai nekrenta“, — šypsodamasi sakė Lina. Jos šeimoje — jau trejetas atžalų. Labiausiai prie gyvulėlių linkusi vyresnėlė septynmetė Deimantė. Jai nepabosta tvarte sukutis, rūpestingai prižiūri veršelius, girtydama juos iš „tūtės“. Jaunėlė ketverių metų Dainora irgi nuo gyvulėlių nebėga, o šešiametis jos broliukas Dovydas labiau linkęs prie meno. Mama neslopina tokio sūnaus pasirinkimo ir nuveža jį į meno mokyklą Salantuose.

Leonas užsiminė, kad kolūkių gyvavimo laikais dirbo vairuotoju, o ūkininkaudamas visokiausio amato išmoko. „Puikiai sugeba metalą virinti, tekinti, techniką remontuoti, nėra tokių darbų, kurie jo rankoms nepaklustų“, — gyrė sutuoktinį žmona Virgina. Jis drauge su žentu ir karvutes melžia, o pieno kokybę, pasak „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkės Jolantos Lekienės, gera.

Simonavičiai dalyvavo Žemės ūkio valdų modernizavimo, o jų dukra — Jaunojo ūkininko paramos programose. Tai, žinoma, turėjo įtakos ūkiams labiau sustiprėti.

Ūkininkai — ištikimi „Žemaitijos pieno“ partneriai. Su šia bendrove jie bičiuliuoja apie 15 metų. Šeimos vyrai nudirba svarbiau-

Virgina ir Leonas Simonavičiai su dukra Lina.

sius žemės ūkio darbus: pluša šienapjūtėje, senutėliu, bet gerai sutvarkytu kombainu „Niva“ pašarams priklia grūdų. Nors šiemet ir nepalankūs metai, derlių pavyko į aruodus supilti prieš didžiosioms darganoms prasidedant. Spėjo pasėti ir žiemkenčių, tik nežinia, kaip jie atlaikys rudens liūtis ir nenuspėjamą žiemą. Leonui nuo darbų laisvo laiko

kaip ir nelieka. Pasak dukros, tėvas labiausiai atsisgauna vaikštinėdamas po mišką ir gėrėdamasis medžių brolija. O egzotiškasis Šauklių riedulynas-kadagynas, kuriame ganosi čia pagal europinę programą įkurdinti laukiniai kalnų avinai muflonai, dar labiau šį kaimą daro patrauklesnį ir mielesnį ne tik vietiniams gyventojams, bet ir čia atvykstantiems svečiams.

Ūkio rūpesčiai — ant vieno pečių

Zigmantas Šimkus iš Degaičių seniūnijos Pelių kaimo gimė Sibire, Krasnojarsko krašte. Mat ten likimas suvedė jo tėvus, tremties atblokštus iš Lietuvos.

Tėvas Antanas Rusijos šiaurėje atsidūrė už tai, kad buvo Lietuvos karininkas, o mama Anelei stalinistinė valdžia priklijavo „buožės“ etiketę, nes buvo kilusi iš pasiturinčios šeimos.

„Buvau 13 metų, kai su tėvais pagrįžome į Telšius. Iš pradžių glaudėmės pas gimes, o vėliau tėvai nusipirko butą“, — prisiminė Zigmantas.

Zigmantas Šimkus.

Darbstus vaikas niekuomet nesėdėjo rankų sudėjęs. Dirbo ir neakivaizdžiai mokėsi Kauno politechnikos institute, kur gilinosi į mechanikos subtilybes. Visokio amato jam teko išbandyti. Dirbo tuometėje prekybinėje bazėje mechaniku, skaičiavimo mašinų elementų gamykloje vairuotoju, vėliau ten pat — tiekimo skyriuje, o 1991 metais atvyko į Pelių.

„Uošvės žemėje praktiškai visus statinius, žinoma, padedant talkininkams, pastaciau“, — prisiminė Zigmantas. Ūkininkas

pasakojo, kad tuomet ir pačiam nebuvo kur galvos priglausti. Įlindo į statomo namo rūšį, o pradėjęs pliaupti vanduo ėmė sunktis ant galvos. „Ta kartą ir man ašaros kone pradėjo per skruostus riedėti“, — atviravo Zigmantas.

Taip jau susiklostė gyvenimas, kad jis Peliuose ūkininkauja vienas. „Keliuosi 4 valandą ryto ir šoku prie gyvulių bei kitų darbų“, — sakė Zigmantas. Gerai, kad kaimynas Arūnas didžiuosius žemdirbiškus darbus padeda įveikti, kitaip būtų visiškai sunku vienam kaime verstis.

Šeimoje užaugo du sūnūs — Liudas ir Darius. Daugeliui iš atminties neišdilo nesena tragedija, kai tarnybos metu Tryškiuose buvo nužudytas policininkas Liudas Šimkus. Tėvams liko didžiulė gėla. Bet gyvenimas eina į priekį, o kiekviena diena pasitinka su savo rūpesčiais. Zigmantas jau užsigrūdino ir nedejuoja dėl tokio savo gyvenimo būdo pasirinkimo, nors per 26-erius ūkininkavimo metus teturėjo trejetą laisvų dienų. Ir tos atsirado ne dėl noro pasilepinti, o dėl sveikatos reikalų.

Sportiško sudėjimo vyras jaunystėje mėgo štangą pakilnoti, net pirmą atskyrį šioje sporto šakoje buvo iškovojęs. Laisvesniu laiku su bičiuliais ir pasiboksavo. Dabar pomėgis beliko bitės. Jų ketvertas avilių įkurdintos šalia sodybos.

Zigmantą 60-ojo gimtadienio proga pasveikinę Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Banienė ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Valdas Adomaskas pasidžiaugė sukaktuvininko nuoširdumu ir sugebėjimu realiai žvelgti į gyvenimą.

Spėja prie karvučių ir už prekystalio

Aldona Jankauskienė gyvena Šilutėje, tačiau tai jai netrukdo ūkininkauti už 15 kilometrų Usėnų seniūnijoje, o vėliau skubėti gerą galą į Lapynų kaimą, kur turi nuosavą parduotuvę.

„Keliuosi 5 ar 6 valandą ryto, pamelžiu karvutes, o jau nuo 10 valandos stoviu parduotuvėje už prekystalio“, — pasakojo veikli moteris. Žinoma, be pagalbininko sūnaus Sauliaus jai būtų sunku išsiversti. Šis taip pat kitą darbą turi — dirba Klaipėdoje jūrų krovinių kompanijoje BEGA.

Kiti du Aldonos vaikai įsikūrė užsienyje: Ričardas — Jungtinėje Karalystėje, o Jurgita — Ispanijoje. Dukra ten ir savo išrinktąjį Rubiją susirado. Aldona pasakojo, kad, gimus anūkėlei Karolinai, ji dukrai net septynetą mėnesių pagelbėjo, augindama mažylę. Tuomet moteris ir svečios šalies papročių prisižiūrėjo. Ispanai, skirtingai negu lietuviai, kukliau švenčia šv. Kalėdas ir Naujuosius metus. Įstrigo įdomybė — baigiantis seniesiems metams ir laikrodžiui vidurnakty mušant 12 dūžių, reikia spėti suvalgyti 12 vynuogių. Didžiausias karnavalas vyksta per šv. Velykas. Procesi ja, skambant muzikai ir dundant būgnams, keliauja per Kryžiaus Kančios stotis ir neša simbolinį Nukryžiuotąjį.

Nuklydusi į vaikystę, Aldona užsiminė, jog nuo mažumės darbo nebijojo. Jos tėveliai darbavosi kolūkio fermoje, tai mergaitė, jau būdama aštuonerių metų,

Aldona Jankauskienė.

mokėjo karvutes melžti. „O juk po to reikėjo į mokyklą skubėti, bet tuomet vaikai buvo geresni ir niekuomet negirdėjau jokių patyčių, kad tvarte plušėjau“, — atviravo Aldona. Vėliau ji Klaipėdoje baigė prekybos technikumą, bet žemdirbiška dvasia moters nepaleido. Tai dabar ir sukasi kaip voverė rate: pas gyvulėlius ir prie prekystalio.

Aldona užsiminė, jog laisvą akimirką į rankas paima knygą, neprošal ir mezgimas. O Lapynų kaimas turi garbingą istoriją. Sendvarį ir karališkąjį Lapynų palivarką 1732 metais valdė riterių, XIV a. pr. atkeliavusių į Prūsiją, palikuonis leitenantas Johann Friedrich von Radeke, gimęs 1695 metais. Dabar belikusiam ūkiniame pastate matosi iškalbus akmuo, kuriame iškalti 1832 metai. Gilią praeitį dar mena malūnas ir galiūnė guoba, kurios kamiene savininkas žymėdavo pakilusių vandens lygį.

Moteris — tikra šio kaimo siela. Jai čia artimas kiekvienas žmogus, todėl, reikalui esant, jiems ir savo dalykiškų patarimų nešykšti. „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Karolina Kulvietienė, sveikindama ūkininkę su garbiu gimtadieniu, pastebėjo: „Aldona labai darbšti ir pui ki moteris — jos rankose visi darbai tirpsta“.

Nelaimėje pasijuto ne vieni

Prieš trejetą metų su 40-uju gimtadieniu sveikinome Radviliškio rajono Varnionių kaimo ūkininką Egidijų Simonavičių ir džiaugėmės jo darbštuole žmona Rūta bei trimis atžalomis.

Jauni žmonės kūrė gyvenimiškuosius planus ir šviesiai žvelgė į ateitį. Prieš dvejetą metų į šį pasaulį atėjo dar vienas vaikelis, kuriam tėvai davė Ažuolo vardą. Vyriausioji dukra Miglė žengė artyn gimnazijos baigimo, mažesnieji Kernius ir Junda sukinėjosi po namus. Gyvenimas tarsi tekėjo įprasta tėkme. Gal ir būtų tekėjęs,

jeigu ne lemtingoji šių metų birželio 30-oji.

Gyvenamasis namas netikėtai pradėjo liepsnoti iš lauko pusės, kur buvo elektros skydinė. Kol namiškiečiai gaisrą pajuto, jau kone pusė stogo buvo supleškėję. Laimė, kad šeima buvo išsaugojusi gretimai esantį butą. Ten dabar visi ir glaudžiasi. Dukra, šie-

met baigusi gimnaziją, tolimesnius mokslus šiek tiek atidėjo į ateitį ir pasiliko tėvams padėti prie ūkio darbų, bet kitais metais, ko gero, sieks įgyvendinti savo svajonę.

„Nelaimėje pasijutome ne vieni. Pirmiausia padėjo giminės, Dugėlaičių seniūnija, pavieniai žmonės. Ypač sujaudino atvykę nepažįstami ūkininkai iš Pasvalio rajono, o jų parama buvo labai žemiška — lašinių paltis ir šiek tiek pinigėlių“, — atviravo Rūta. Šeima ypač dėkinga už paramą Lietuvos pieno ūkių asociacijos paramos ir

labdaros fondui.

Su Simonavičiais nuolat bendraujanti „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Aldona Krikščiūnienė džiaugėsi ūkininkų tvirtybe ir noru kuo greičiau pamiršti visas negandas bei pradėti kuo sėkmingiau ūkininkauti.

Ūkininkus aplankiusi Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Banienė pastebėjo, kad paramos ir labdaros fondo galimybės priklauso nuo ten kaupiamų lėšų. Jos į fondą įplaukia iš Lietuvos pieno ūkių

asociacijos kolektyvinių narių, taip pat pavienių asmenų sumokėtos 2 proc. pajamų mokesčių metinės sumos.

Direktorė dar kartą akcentavo, kad skiriantysis 2 proc. sumokėtos savo pajamų mokesčio sumos nepraranda nė cento, tačiau jo gera valia gali labai pasitarnauti tiems bendruomenės nariams, kuriems labai reikalinga parama nelaimės ar ligos atveju, taip pat kitiems minimaliems socialiai priimtiniams poreikiams tenkinti.

Kasdienybę prašviesina medžioklė

Rūta ir Martynas Krauleidžiai Šilutės rajono Pagrynių kaime gyvena per 30 metų.

Martynas gimęs šio rajono Raugelių kaime, netoli Degučių. Vėliau su tėvais atsidūrė Klaipėdoje. Ten po vidurinės ir politechnikumų baigę, įgydamas pramoninės civilinės statybos specialisto diplomą. Jo išrinktoji Rūta — pagal profesiją medikė, gimusi Klaipėdos rajone, Šalpėnuose.

Gyvenimas jauną porą atvedė į Vainutą, kur Martynas ūkyje dirbo statybose. Ten ir į medžiotojų būrelį įstojo, kuriam priklauso daugiau kaip 30 metų. „Ypač sėkmingi buvo pirmieji medžioklės šūviai — tada net du šernai krito“, — nuklydo į prisiminimus Martynas. Jam yra tekę ir vilkui į akis žvelgti, bet vikrus pilkis savo kailį spėjo už medžio rietuvių paslėpti.

Iš Vainuto Rūta ir Martynas persikėlė į Pagrynius, mat ten ūkiui reikėjo statybų specialisto. Vėliau, jau prasidėjus pokyčiams Lietuvoje ir tapus mūsų šaliai nepriklausomai, šeima pasuko į pienininkystę. Kaip ir daugelis ūkininkų, pradėjo nuo vienos karvutės, paskui atsirado antra, trečia ir nuolat banda gausėjo. Šeima da-

lyvavo Pieno ir Nitratų direktivų paramos programose, taip pat Žemės ūkio valdų modernizavimo programoje. Tai leido jiems sėkmingiau irtis į priekį.

Ūkininką su 60-uju gimtadieniu pasveikinęs „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Petras Kulvietis pastebėjo, kad šeima atsakingai rūpinasi pieno kokybe ir dalyvauja kasdienėje pieno mėginių atrinkimo tvarkoje. „Iš pradžių šios naujovės prisibijojome, bet dabar džiaugiamės“, — sakė Rūta. Ji nesigaili medikės profesijos iškeitusi į ūkininkę. Kol šalia namų veikė darželis-mokykla, moteris ir ten pasidarbavo. „Dabar ji savo medicininės žinias pritaiko rūpindamasi gyvulėlių sveikata“, — sakė Martynas.

Šeima užaugino trejetą atžalų. Šiuo metu didžiausias tėvų pagalbininkas — sūnus Andrius. Jo brolis Robertas įsikūrė Gargžduose ir yra žemės ūkio kadastrinių matavimų specialistas. Senelius džiugina anūkėliai Jordanas ir Ema, kurie mėgsta piešti, šokti ir dainuoti. Dukra Brigita gyvena Klaipėdoje. Abu su vyru — vadybininkai. Pasidžiaugus, jog visi šeimos vaikai Lietuvoje, tėvas

Rūta ir Martynas Krauleidžiai su sūnumis ir dukra.

pastebėjo, kad jo užsienis nežavi, mat teko vokiškosios dvasios pajusti. „Vokietijoje — pilna svetimšalių, o žmonės — uždari, net šunys vengia loti: spokso, tarsi būtų išoperuoti liežuviais“, — vaizdžiai pasakojo šeimos galva. Jam prietarė ir sūnus Andrius, taip pat šiek

ties bandęs pasižvalgyti šioje svečioje šalyje.

Jau anksčiau atskleidėme šeiminko pomėgį. Medžioklės draugai jam gražų leidinį apie rajono medžioklės būrelis gimtadienio proga padovanojo. Tokio ne vieno rajono medžioklės entuziastai

šilutiškiams galėtų pavydėti.

Gražių pomėgių turi ir kiti šeimos nariai. Mama Rūta labai skanius sūrius gamina, sūnus Andrius su tėvu medžioja, kitas sūnus Robertas — aistringas žvejys, o sesė Brigita labiausiai traukia kelionės.

Toliau tęsiama antrokėlių mokymo plaukti socialinė akcija

Kaip jau informavome, neseniai dar trejiems mokslo metams pasirašyta „Žemaitijos pieno“, Telšių rajono savivaldybės ir „Ateities“ progimnazijos unikalaus mūsų šalyje socialinio projekto „Telšiuose antrą klasę baigi — plaukti moki!“ sutartis.

Nuo 2010 metų vykdomame projekte — per septynerius mokslo metus — „Ateities“ progimnazijos baseine išmoko plaukti ir saugiai elgtis vandenyje 2494 Telšių rajo-

no antrokai, o per ateinančius trejus mokslo metus jų prisidės dar apie 1200. Vadinasi, iš viso projekto dėka bus išmokę plaukti ir saugiai jaustis vandenyje per

3600 antrokėlių.

Pasak „Ateities“ progimnazijos direktorės Ritos Motiejūnienės, šiais mokslo metais Telšių miesto ir rajono mokyklose mokosi 421 antros klasės mokinys. Neseniai prasidėjusioje pirmojo pusmečio socialinėje akcijoje „Telšiuose antrą klasę baigi — plaukti moki!“ dalyvauja 204 mokiniai. Jie plaukia 5 srautais.

„Žemaitijos pieno“ inicijuojamos akcijos metu vaikams sudaroma 24 valandų plaukimo programa. Grupėmis suskirstyti antrokai mokomi pagrindinių plaukimo subtilių, elgesio taisyklių vandenyje.

Kad įdėtos pastangos neliktų neįvertintos, baigus mokymosi programą, vyksta parodomosios plaukimo varžybos, į kurias kviečiami ir vaikų tėvai. Moksleiviai pademonstruoja, ką išmoko, varžosi tar-

pusavyje su bendraamžiais. O kad šventė būtų dar smagesnė, stebėti varžybų visada atvyksta ir Žirafa — linksmasis „Pik-Nik“ plėšomų sūrio dešrelių personažas. Ji talkina išrenkant geriausius įsisavinusius plaukimo techniką ir greičiausius įveikusius baseino ruožą.

Vaikus moko plaukti ilgametę patirtį turintys plaukimo treneriai: Telšių „Ateities“ progimnazijos kūno kultūros mokytojai Inga Zeniauskienė, Lilija Adomaitienė ir Vytautas Mickus.

Puikiausias socialinės akcijos

įvertinimas — plačios moksleivių šypsenos ir džiaugsmu spinduliuojančios akys. Neatsitiktinai vaikų plaukimo mokymo idėja jau pasklido po daugelį mūsų šalies rajonų ir miestų.

„Dėkojame generaliniam rėmėjui „Žemaitijos pienui“ už nupirtas plaukimo pamokoms priemones. Jos ne tik palengvina trenerių darbą, bet ir padeda vaikams greičiau įgyti ir stiprinti plaukimo įgūdžius“, — sakė „Ateities“ progimnazijos direktorė Rita Motiejūnienė.

Ar „pasagų medis“ neša laimę sodybai?

Radviliškio rajone yra Acokavų kaimas, Lietuvoje mažai kam girdėtas, bet turintis garbingą istoriją. Prieš dvejetą metų – 2015-ųjų vasarą – šis kaimas atšventė savo 430-ąjį gimtadienį. Čia apsilankęs negali praeiti pro išpuoselėtą Aldonos ir Arvydo Utakių sodybą.

Algirdas Dačkevičius

Šeimininkai Acokavų kaime įsikūrė prieš 29-erius metus. Aplinką labiausiai gražina šių namų siena – Aldona. Iškalbi simbolinė pasaga, pritvirtinta prie gyvenamojo namo sienos, liudija, jo čia „Gražiausia sodyba 2013“. Tokį įvertinimą šeimininkai už sukurtą jaukumo oazę pelnė Radviliškio rajone surengtame gražiausių sodybų konkurse. Pasagos šią šeimą lydi jau seniai. „Iš visur jas rinkau apie dešimtmetį. Pagaliau su draugu Sigitu nutarėme iš jų sukonstruoti „pasagų medį“, – atskleidė originalų sumanymą Arvydas. Pasak šeimininko, ten atsidūrė 286 pasagos, o dar nedide-

šę apie Radviliškio rajone vykstančias geriausių melžėjų varžytuves ir ten dalyvaujančius brolius Petrą ir Joną Baltrušaičius. Būtent Danutė ir tapo darbštuolio Petro išrinktąja.

Utakai irgi verčiasi ūkiškai. Kolūkio gyvavimo laikais Arvydas dirbo vairuotoju, o žmona – fermoje laborante. Aldona užsiminė, jog jos tėveliai irgi plušėjo fermoje, tai jai nuo mažumės darbas su gyvuliais buvo įprastas dalykas. Anksčiau išmoko ir karvutes melžti.

Savarankiškai pradėję ūkininkauti Utakai, pieną tiekia „Žemaitijos pienui“ apie 12 metų. Nedidelę karvų bandą Aldona pamelžia viena. Iš europinių paramos programų šeimininkai dalyvavo tik vienoje – Pieno direktyvos. Pašarų

Aldona ir Arvydas Utakai su „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininke Aldona Krikščiūniene (kairėje).

Padėkos raštai už sodybos ir aplinkos grožio puoselėjimą.

lis „pasagų medelis“ akmenukus su ketvertu pasagų kelia prie pavėsinės, kur Arvydas vieną jos sieną paskyrė senienoms – įvairioms senovinėms talpyklėms žibalui, viena tarnavo ir „velnio lašeliams“ susipilti. Sako, anais laikais bernai į šokus to „gero“ nešdavosi, kad drąsiau galėtų padūkti.

Akmenys irgi tapo gražiu sodybos akcentu. Jie įkurdinti tarp dekoratyvios augmenijos, o šalia pavėsinės iš riedulių sumūrytas išvaizdus lauko židiny.

Arvydas kilęs iš šių vietų. Jo tėviškė netoli Acokavų – Baroniškių kaime, o žmona – žemaitė – iš Skuodo rajono. Jos sesuo Danutė irgi į šį kraštą atiteko ir gyvena netoliese. Esame ne kartą ra-

uošimo baruose darbuojamasi savo jėgomis. Žinoma, didžiausia darbų našta kliūva Arvydai. Ir šiais metais pašarų priruošta iki valiai.

Po vienu stogu su tėvais gyvena dukra Alma su savo šeima. Šiuo metu ji augina 3 mėnesių sūnelį Tautvydą. „Gal jis bus mūsų ūkio paveldėtojas, mielai jam ateityje

Laimingos sodybos simbolis „pasagų medis“.

Pasaga, liudijanti apie sodybai pripažintą titulą.

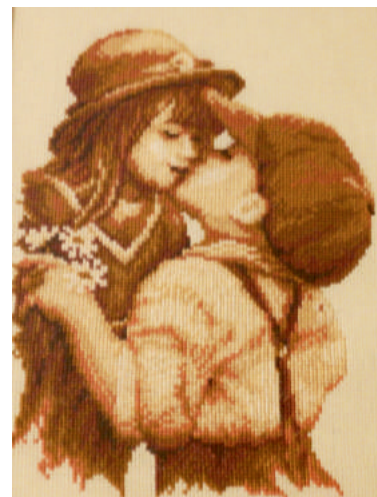
perleistume savo valdas“, – šypsodamasis kalbėjo senelis. Jis gerų žodžių nešykštėjo ir žentui Rolandui. O šie metai seneliams anūkais „derlingi“. Vyresnio sūnaus Aurimo šeimoje irgi kryžtauja mažylė Martyna, kuri amžiumi tik vienu mėnesiu lenkia savo pusbroliuką Tautvydą.

Jaunėlis sūnus Ignas, baigęs autošaltkalvystę, tapo auksarankiu kalviu ir darbuojasi garsioje fir-

Sūnaus Igno nukaldintas arkliukas su vežimėliu.

moje „Trys kalviai“, kurios meistrai darbai žinomi ir užsienyje. Igno rankų prisilietimo ženklų rasime ir tėvų sodyboje. Pagarbijoje vietoje laikomas nukaldintas suvenyrinis vežimaitis su pakinkytu arkliuku. Vežimaityje net pieno bidonėliai sustatyti. „Tai man primena ūkininkavimo pradžią, kai tu-

Kryželiu išsiuvinėtas dukros Almos paveikslas.

rėjau arkliuką ir su juo daug darbų nudirbdavau, net šieną parsiveždavau“, – į prisiminimus nuklydo Arvydas. Tėvai džiaugiasi ir kitais Igno metaliniais meno dirbiniais, o įvairiomis progomis iš sūnaus padarytų žvakidžių tėvonijoje plevėna jauki žvakių šviessa. Plevens ji ir per šiųmetes šv. Kalėdas.

Dukra Alma irgi turi meninių gabumų – kryželiu išsiuvinėja gražiausių paveikslų. O mamai, be

pamėgto mezgimo, gardžios naminės duonelės bei kitų gardumynų kepimo, ir kitokios veiklos nerūksta. Ji aktyvios kaimo bendruomenės pirmininkės pavaduotoja. Bendruomenė turi gražių švenčių: rengiama pyragų diena „Pyraginė“, visiems patinka pasižmonėti „Bobturgyje“, būna ir vaikų stovyklų, taip pat nepamirštami šio krašto garbūs žmonės. Gražiai paminėtas Balio Buračo – lietuvių pedagogo, fotografo, etnografo ir kraštotyrininko gimtadienio jubiliejus.

Ne vienais metais už gėrio, grožio, sodybos puoselėjimą, bendruomeniškumą Utakai yra pelnę padėkos raštų, o šiemet – iš Seimo nario Aurimo Gaidžiūno.

Šeimininkai turi dar vieną sodybą, kur šalia tyvuliuoja tvenkinys. Ten ir nemenkų žuvelių plaukioja. Sūnus Aurimas buvo net 8,5 kilogramo karpį ištraukęs. Tokio iki valiai užteko visai šeimynai ir dar gerokai liko.

Utakai nėra namisėdos. Buvo išvykę į Švediją, mėgsta lankytis įvairiuose koncertuose, keliauja po Lietuvos įžymias vietas, o tokių kelionių pagrindinis iniciatorius paprastai būna klasės draugas Sigitas, tas pats, kuris „pasagų medį“ padėjo sukonstruoti. Žvelgiant į šį medį ir matant besišypsančius šeimininkų veidus, drąsiai galima teigti, kad aukštaitis ir žemaitė šiame krašte laimę surado. Tuo įsitikinusi ir dažnai su ūkininkais bendraujanti „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Aldona Krikščiūnienė.

Pavėsinė su senoviniais rakandais ir akmeninis lauko židiny.

„Šilutės Rambynui“ pirmajam Lietuvoje suteikta teisė savo produktus ženklinti „Ohne GenTechnik“ ženklu

Genų inžinerijos šalininkai tvirtina, kad genų inžinerija jau išiskverbė į visą maisto sektorių, ir todėl produktų „be GMO“ vartojimas yra bevertis. Tai netiesa.

Ką reiškia „be GMO“?

Genetiškai modifikuotų produktų galima išvengti! Maisto produktų gamintojai gali pasirinkti gaminti genetiškai nemodifikuotus produktus ir taip patenkinti vartotojų poreikius. Vokiškas terminas „Ohne GenTechnik“ nurodo, jog maisto produktas yra pagamintas be genetiškai modifikuotų žaliavų. Trumpai tariant, kad maisto produktas būtų pažymėtas ženklu „Ohne GeTechnik“ (be genetinės inžinerijos), jis turi atitikti toliau išvardytus kriterijus. Jame neturi būti: genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) ar jų dalių; vitaminai, aromatai, fermentai ir kiti maisto priedai, pagaminti nenaudojant GMO; jokia GMO medžiaga negalima gyvulių pašaruose. (Nustatyti griežti pereinamojo laikotarpio terminai, jei gyvūnai tam tikru metu buvo šeriami pašarais, kurių sudėtyje buvo GMO).

Įsigiję maisto produktus, paženklintus „Ohne GenTechnik“ ženklu, vartotojai bus tikri, kad šie trys kriterijai yra įvykdyti.

1996 metais pirmą kartą pristatius genetiškai modifikuotą sojos pupelę iš JAV į Vokietiją, kartu atkeliavo tema „Genetiškai modifikuotas maistas“, kuri pateko į žiniasklaidos ir vartotojų sąmonę. Nuo tada daugelis atliktų tyrimų parodė, kad didelė 70-80 proc. gyventojų dalis atsisako maisto produktų, pagamintų naudojant genetiškai modifikuotus augalus. Štai kodėl mažai tikėtina genetiškai modifikuoto maisto, paženklinto pagal ES teisės aktus, rasti Vokietijos prekybos centrų lentynose. Tačiau šie teisės aktai yra neišsamūs: vartotojai negali žinoti, kad, pavyzdžiui, gyvūniniai produktai, kaip antai pieno, mėsos ar kiaušinių, nėra gauti iš gyvūnų, kurie buvo šeriami genetiškai modifikuotais pašarais. Ženklas „Ohne GenTechnik“ uždaro šią spragą.

Šiuo metu Vokietijos asociacija dėl genetiškai nemodifikuotų maisto produktų (VLOG) yra vienintelis kolektyvinis balsas, atstovaujantis tų įmonių interesams, kurios remia maistą, pagamintą be GMO, nesvarbu, ar jie yra žemės ūkio gamintojai, maisto gamintojai ar mažmeninės prekybos tinklai, turintys svarbų viešąjį profilį. Ir būtent VLOG leidžia savo nariams ir licenciją gavėjams standartizuotu būdu pranešti vartotojams, kad prekybos centruose parduodami maisto produktai gaminami nenaudojant genų inžinerijos ir be GMO.

EB Genų inžinerijos vykdymo įstatymas galioja nuo 2008 metų gegužės mėnesio. Jame aprašomas specialių maisto produktų žymėjimas, kurių gamybos metu nebuvo „naudojami genų inžinerijos procesai“. 2009 metų rugpjūčio mėnesį Ilse Aigner, Maisto, žemės ūkio ir vartotojų apsaugos ministrė, pristatė vieningą ženklą, kuriuo nuo šiol būtų galima žymėti tokius maisto produktus. Vartotojų asociacijos ir suinteresuoti maisto pramonės nariai ilgainiui pasisakė už tokį ženklą, kuris padidintų vartotojų pasirinkimo laisvę, suteiktų vartotojams informacijos bei užtikrintų saugumą.

Pagrindinės sąlygos ženklui naudoti

Bendrai tariant, bet kuri kompanija, atitinkanti teisės aktais nustatytas būtinas sąlygas, gali žymėti savo produktus „Ohne GenTechnik“ ženklu arba žodžiais „Ohne GenTechnik“. Abiem atvejais kompanijoms bus taikomi EB Genų inžinerijos vykdymo įstatymo (EGGenTDurchfG) 3a ir 3b skyriai. Tačiau bet kuri kompanija, norinti naudoti vieningą „Ohne GenTechnik“ ženklą, privalo kreiptis į Vokietijos asociaciją dėl genetiškai nemodifikuotų maisto produktų (VLOG).

Federalinė maisto, žemės ūkio ir vartotojų apsaugos ministerija (BMEL) suteikė VLOG išskirtinę teisę išdavinėti ir administruoti licencijas dėl „Ohne GenTechnik“ ženklo naudojimo. Licencijavimo procedūras galima atlikti tik po to, kai VLOG gauna prima facie įrodymus, kad yra laikomasi visų teisinių reikalavimų dėl (produkto) žymėjimo „Ohne GenTechnik“ ženklu.

Siekiant tai padaryti, kompanijos privalo pristatyti prima facie įrodymus, kuriuose nurodoma, kad jų produktai atitinka EGGenTDurchfG 3a ir 3b skyriuose nustatytas būtinas teisinės sąlygas. Šie reikalavimai gali skirtis, priklausomai nuo pramonės ir produkto. Paraiškos davėjas privalo užpildyti klausimyną ir pateikti reikiamus dokumentus Vokietijos asociacijai dėl genetiškai nemodifikuotų maisto produktų tam, kad jie galėtų išduoti šį ženklą.

Įsipareigojimai dėl maisto ženklavimo

Tam, kad maisto ingredientai galėtų būti svarstomi dėl „Ohne GenTechnik“ žymėjimo, jie turi atitikti ir kitus reikalavimus, o ne vien tik nebūti žymimi, remiantis Reglamentais (EB) Nr. 1829/2003 ir Nr. 1830/2003. Ingredientai, priedai ir pagalbinės medžiagos, kurias gamina arba kurios atsiranda iš GMO, pačios yra GMO arba susideda iš GMO, negali būti naudojamos gaminant „Ohne GenTechnik“ maisto produktus. Pavyzdžiui, prieš pradedant prekiauti gyvūninės kilmės maisto produktais (mėsa, pienu, kiaušiniams) su „Ohne GenTechnik“ ženklu, privalomas minimalus pereinamasis šėrimo laikotarpis, kurio metu išimtinai naudojami pašarai be GMO, kiekvienai gyvūnų rūšiai ir naudojimo paskirčiai. Į tai turi būti atsižvelgiama ir įsigijus naujų gyvūnų. Tiek pieno, tiek maisto produktų gamintojams, tiek vartotojams svarbu suprasti, kad dėl analizės aptikimo ribų, terminas „ohne“ (be) nėra „nulinis procentas“. Tai reiškia, kad pašarų gamybos veiklos vykdytojai turi siekti „sudėties be GMO“, t. y. genetiškai modifikuotų medžiagų pėdsakai dažniausiai yra toleruojami iki maksimalios ribos, kuri yra 0,1 proc. GMO kiekio pėdsakų vienam ingredientui. Yra išskirtinių atvejų, kai pagal įstatymą leidžiamas didesnis GMO buvimas. Šios išimtys yra dokumentuojamos kaip „atsitiktinės arba techniškai neišvengiamos“. Tokiais atvejais GMO kiekis gali būti iki 0,9 proc. (Kaip nurodyta ES reglamentuose (EB) Nr. 1829/2003 ir 1830/2003). Tais atvejais, kai reikalingi priedai, tokie kaip vitaminai, yra įro-

dytai nebenaudojami rinkoje, remiantis „Ohne GenTechnik“ kokybės reikalavimais, tuomet galima naudoti ir iš GMO pagamintus priedus.

Šis standartas yra skirtas

* Maisto produktų ir jų sudedamųjų dalių gamintojams ir perdirbėjams, norintiems ženklinti savo gaminius „Ohne GenTechnik“ logotipu arba žodžiais „Ohne GenTechnik“.

* Pašarų gamintojams ir prekybininkams, norintiems ženklinti savo produktus „VLOG gepřřt“ ženklu.

„Ohne GenTechnik“ ženklo naudojimas

Vokietijoje ant reklamuojamų arba išleidžiamų į apyvartą maisto produktų gali būti naudojama tik „Ohne GenTechnik“ sąvoka, nurodant, kad produktai pagaminti nenaudojant genų inžinerijos procesų. Vokietijos nacionalinis, teisiškai apsaugotas ženklas „Ohne GenTechnik“ gali būti naudojamas maisto produktams ženklinti tik gavus VLOG sutikimą; naudojimą reglamentuoja atskira sutartis tarp VLOG ir operatoriaus, pateiklusio produktą į rinką.

Remiantis išskirtine sutartimi su ženklo savininku, teisę naudoti šį registruotą prekės ženklą gali išskirtinai suteikti: Verband Lebensmittel ohne Gentechnik e.V. (VLOG) Vokietijos asociacija dėl genetiškai nemodifikuotų maisto produktų.

„Šilutės Rambynas“, atsiliepdamas į klientų pageidavimus bei siekdamas gaminti sveikus bei paklausius produktus, dar vasaros pradžioje nusprendė sertifikuotis VLOG standartui ir įmonėje gaminamas šviežias plėšomas sūrio dešrelės ženklinti ženklu „Ohne GenTechnik“. Norint tai įgyvendinti, reikėjo išstudijuoti begalę dokumentų reikalavimų, įsivertinti gamybos procesą pagal visus VLOG standarto kriterijus. Buvo nelengva, kadangi Lietuvoje „Šilutės Rambynas“ – pirmasis, nusprendęs savo produktus sertifikuoti ženklu „Ohne GenTechnik“, tad ir visoms Lietuvos sertifikavimo organizacijoms, į kurias kreiptasi pagalbos, įsidiegiant šį standartą, tai buvo naujiena.

Norėdami gauti licenciją „Ohne GenTechnik“ ženklo naudojimui ant savo gaminamų produktų, šilutiškiai turėjo susipažinti su Vokietijos teisiniais reikalavimais dėl be GMO produktų ženklavimo bei reikalavimais šiai licencijai gauti.

Pastangos neliko neįvertintos. Spalio 19-20 dienomis vykusio VLOG audito metu, surinkęs 135 balus iš 150 galimų, „Šilutės Rambynas“ sėkmingai sertifikuotas pagal VLOG „Ohne GenTechnik Standrad“ (be GMO standartą).

Kuo daugiau VLOG narių, tuo svaresnė yra jo pozicija politikoje, ekonomikoje ir žiniasklaidoje. Asociacijos tikslas yra informuoti vartotojus apie jų apsaugą nuo maisto produktų paveiktų genų inžinerijos bei skatinti gaminti maisto produktus, kurių sudėtyje nėra GMO.

„Šilutės Rambynas“, tapęs „Ohne GenTechnik“ ženklo licencijos turėtoju, remia VLOG darbą ir vartotojams suteikia galimybę rinktis, remiantis informacija, taip pat užtikrina, kad vartotojai gauna garantuoto grynumo maistą.

Ūkininkų dėmesiui!

Pastebėję, jog Jūsų pieno šaldytuvo matuoklio fiksuojamas pieno kiekis nesutampa su „Žemaitijos pieno“ pienvežio skaitiklio parodymais, kreipkitės telefonu (8~444) 22344 arba (8~444) 22268.

„Žemaitijos pienui“ pienui tiekiančių ūkininkų dėmesiui!

Bendrovė sudaro galimybę Jums įsigyti inhibitorių nustatymo piene testų „SNAPduo ST Plus Test“. Pastarieji testai yra vienkartiniai, nereikalauja papildomos įrangos, testo atlikimo trukmė 6 minutės. Testo kaina 2 Eur/vnt. Pageidaudami įsigyti minėtų testų, kreipkitės į Žaliavos pirkimo vadybininką.

Parduoda Techniką

Ruloninį presą „Welger double action 220 profi“, grėblį „Lely Hibiscus 805 Master“. Tel. 8~614 72091.

Traktorių JUMZ-6 (1988 m.), kultivatorių, akėčias. Kaina sutartinė. Tel. 8~699 32541.

Traktorių LTZ-55 (1999 m.), kuro cisterną (1000 l, plokščia). Tel. 8~680 89488.

Traktorių MTZ-820 (2012 m.) arba keičia į mažesnio galingumo (su priemoka). Tel. 8~611 66673.

Plūgus KWERNELAND (3 vagų, kvadratinis rėmas, kaina 1480 Eur), sėjamąją SZ-3,6 (diskinė, su trąšine ir akėtelėmis, kaina 1250 Eur), priekabą 2PTS-6 (savivartė, paauskštinta, stabdžiai, elektra, naujos padangos, kaina 3800 Eur), traktorius MTZ-82, MTZ-50 (dalimis). Tel. 8~647 63185.

Traktorių BELARUS-820 (2012 m., techniškai tvarkingas, keturi varantieji ratai). Tel. 8~611 66673.

Gerą traktorių BELARUS MTZ 10-25, MTZ 82 (1998 m.), T-40 dokumentus bei frontalinį krautuvą. Tel. 8~604 50032.

Gyvulius

Veršingą telyčią (veršiuosis vasario mėn.). Tel. 8~615 18911.

3 ponius (amžius nuo 1 iki 3 metų). Tel. 8~620 45518, Mažeikių r.

Kitas prekes

Naudotą atviro tipo 1600 l pieno šaldytuvą, 3 vietų melžimo aikštelę. Tel. 8~656 87168.

Pieno šaldytuvą WESTFALIA (550 l) ir melžimo aikštelę su originaliu varikliu. Tel. 8~656 90063.

Siūlo darbą

Reikalingas pagalbinis darbininkas ūkyje (suteikia socialines garantijas, apgyvendina). Tel. 8~657 90120.

Reikalinga melžėja, traktorininkas, fermos darbininkas (gali būti šeima) dirbti ūkyje Pasvalio rajone. Tel. 8~603 87009.

30-ojo gimtadienio proga:

Marių Levanauską (lapkričio 29 d.) — krautuvo vairuotoją;

Sandrą Petrošiūtę (lapkričio 11 d.) — parduotuvės vedėją (UAB „Čia Market“);

Giedrę Žebrauskaitę (lapkričio 30 d.) — vyr. kasininkę (UAB „Čia Market“);

Indrę Gečienę (lapkričio 7 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“).

35-ojo gimtadienio proga:

Žygimantą Dirgį (lapkričio 21 d.) — transporto vadybininką (AB „Klaipėdos pienas“);

Aistę Tvardauskienę (lapkričio 24 d.) — administratorę (AB „Klaipėdos pienas“);

Mindaugą Vaitkų (lapkričio 14 d.) — vairuotoją (ABF „Šilutės Rambynas“);

Ričardą Samanauską (lapkričio 29 d.) — pardavimų vadybininką (UAB „Čia Market“);

Kristiną Eidukaitienę (lapkričio 12 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“);

Jurgitą Zaboraitę (lapkričio 4 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“).

40-ojo gimtadienio proga:

Daivą Jonikienę (lapkričio 1 d.) — gamybos darbininkę;

Petrą Ronkį (lapkričio 29 d.) — produkcijos atrinkėją;

Loretą Stoškienę (lapkričio 22 d.) — gamybos darbininkę;

Raimondą Gedvilą (lapkričio 2 d.) — operatorių;

Albiną Milkanavičienę (lapkričio 9 d.) — gamybos darbininkę.

45-ojo gimtadienio proga

Jurgitą Čepokienę (lapkričio 29 d.) — apskaitininkę;

Liną Zalepūgienę (lapkričio 11 d.) — gamybos darbininkę;

Loretą Stoškienę (lapkričio 22 d.) — gamybos darbininkę;

Ramunę Sunklodienę (lapkričio 13 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“);

Renaldą Urbutienę (lapkričio 5 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“);

Jolantą Mockevičienę (lapkričio 25 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“).

50-ojo gimtadienio proga:

Georgijų Obuchovą (lapkričio 24 d.) — šaltkalvį-operatorių (AB „Klaipėdos pienas“).

55-ojo gimtadienio proga:

Zitą Sankauskienę (lapkričio 13 d.) — operatorę.

60-ojo gimtadienio proga:

Stefaniją Janutienę (lapkričio 2 d.) — gamybos

darbininkę;

Rimą Latužienę (lapkričio 30 d.) — gamybos darbininkę;

Stasę Gipienę (lapkričio 19 d.) — sandėlininkę prekių atrinkėją;

Valentiną Vaitkevičienę (lapkričio 9 d.) — pardavimų vadybininkę (UAB „Čia Market“);

Jeleną Galijevskąją (lapkričio 27 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“).

10 metų darbo sukakties proga:

Vidmantą Bajarūną (lapkričio 5 d.) — Žaliavos pirkimo vyr. vadybininką;

Meilutę Miliūtę (lapkričio 6 d.) — pieno surinkėją;

Zigmantą Petkų (lapkričio 10 d.) — vairuotoją laborantą.

15 metų darbo sukakties proga:

Antaną Petravičių (lapkričio 28 d.) — šaltkalvį remontininką (ABF „Šilutės Rambynas“);

Elvyrą Žilienę (lapkričio 18 d.) — pardavėją kasininkę (UAB „Čia Market“).

20 metų darbo sukakties proga:

Vaidą Lenkauskienę (lapkričio 22 d.) — virtuvės darbuotoją;

Reginą Švedienę (lapkričio 15 d.) — nokinimo ir realizacijos skyriaus meistro padėjėją (ABF „Šilutės Rambynas“).

30 metų darbo sukakties proga:

Nijolę Petkienę (lapkričio 3 d.) — gamybos darbininkę.

ANNO 1950
PREMIUM
DIONE
ICE CREAM

*Savitu skoniu ir kvapu
turtinas kietasis
sūris „Džiugas“,
garsinantis Lietuvos vardą
visame pasaulyje.
Pajuskite subtilų
ir pikantišką brandaus
sūrio bei ledų derinį.*

NAUJIENA!
SŪRIO DŽIUGAS LEDAI

Atkurtai
Lietuvai
100

Leidžia: Lietuvos pieno ūkių asociacija.
Luokės g. 73, LT-87140 Telšiai, Lietuva.
Tel.: +370 444 22391, faksas +370 444 69210.
El.paštas: LPUA.info@gmail.com www.lpu.lt

Redakcinė kolegija:
Rigilda Baniėnė
Mindaugas Čėjauskas
Algirdas Dačkevičius

Spausdina Šiaulių „Titnago“ spaustuė.
2 sp. l. Leidžiamas
nuo 1995 09 23, kartą per mėnesį.
Tiražas 2300 egz.

Rašykite! Skambinkite!

Norintys pirkti ar parduoti galvijus, žemės ūkio techniką,
kitas su ūkininkavimu susijusias prekes,
galite kreiptis tel. +370 444 22391,
el. paštu: lpua.info@gmail.com

www.lpu.lt

